

OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE A TURISMULUI RURAL ȘI AGROTURISMULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST A ROMÂNIEI

OPPORTUNITIES OF RURAL TOURISM AND AGROTOURISM DEVELOPMENT IN THE NORT-EASTERN REGION OF ROMANIA

C-tin POPA,

Pensiunea agroturistică „Montana“, Slănic Moldova, jud. Bacău

Abstract: *The north-eastern region of Romania is characterized by a large touristic and agrotouristic offer: it has a varied relief, it is rich in traditions, customs and crafts, the human resources are of high quality, the natural, historical, architectural, cultural and religious monuments are to be found everywhere.*

The present study aims at diagnosing the development opportunities of rural tourism as well as of agrotourism in the north-eastern region and in different microzones in order to revive them economically.

Turismul rural și agroturismul reprezintă fenomene cu o anumită vechime, care au căpătat valențe noi în epoca modernă. Interesul pentru agrement și refacerea potențialului fizic și psihic în mediul rural a început să crească pe la mijlocul secolului XIX, ca o reacție la stresul datorat de viața urbană și de procesul industrializării. În prezent interesul pentru zona rurală, pentru „viața la țară“ și petrecerea timpului liber în acest areal a crescut, el nefiind legat de exclusivitate, de arii de excepțională frumusețe naturală sau de atracții istorice, culturale sau religioase.

În perspectiva integrării României în Uniunea Europeană, dezvoltarea agroturismului trebuie să constituie una dintre principalele direcții ale dezvoltării rurale, rolul agroturismului fiind complex atât de aducător de venituri cât și de menținere a echilibrului ecologic și de dezvoltare socială, pe multiple planuri.

Regiunea Nord-Est deține un important potențial turistic și agroturistic insuficient valorificat.

MATERIAL ȘI METODĂ

Studiul întreprins s-a bazat, în mare parte, pe date existente în statistica oficială cât și în literatura de specialitate, în profilul turismului și agroturismului. De asemenea, autorul prin natura preocupărilor sale profesionale este managerul unei pensiuni agroturistice amplasată în arealul investigat – a putut studia particularitățile zonale și a avut acces la informații directe, primare din sfera agroturismului. De mare utilitate au fost și programele europene tip PHARE, pe care autorul le-a câștigat și care i-au impus documentarea amplă în domeniul turismului și agroturismului.

Pentru elaborarea studiului s-au utilizat metodele și sistemul de indicatori recomandate de literatura de specialitate în domeniu.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Regiunea Nord-Est, așa cum se arată și în nume, este amplasată în estul României, în partea de nord a provinciei istorice Moldova. Din punct de vedere geografic, regiunea

are ca hotare în est – Republica Moldova, în nord – Ucraina, în vest – culmile muntoase ale Carpaților Orientali, iar în sud, județele Galați și Vrancea.

Ca mărime, ocupă 15,5% din suprafața totală a țării, având o întindere de 36.850 km², fiind regiunea cu cea mai mare suprafață dintre cele 8 regiuni ale României.

Regiunea Nord-Est dispune de un puternic potențial turistic. Elementele care reliefează acest potențial se referă la următoarele:

- factorii naturali (relief, clima, vegetația, flora, fauna, cascade, lacuri, elemente carstice, rezervații naturale etc.);
- factorii socio-umani (calitatea și ospitalitatea resurselor umane, datinile și obiceiurile etc.);
- infrastructura generală a zonei, incluzând dezvoltarea economică generală (industrie, agricultură, transporturi, comerț), precum și dezvoltarea demografică (populație și așezări umane);
- infrastructura generală edilitară care se referă la infrastructura rurală, în general și cea cu specific turistic;
- potențialul cultural-istoric (monumente istorice, artizanat și meșteșuguri, muzee și case memoriale, sate turistice, instituții culturale etc.);
- existența obiectivelor care asigură servicii turistice și agroturistice (pensiuni turistice, pensiuni agroturistice, gospodării agroturistice alte locații cu profil turistic).

a. Potențialul natural al Regiunii Nord-Est

Regiunea Nord-Est are în componența sa șase județe: Suceava, Botoșani, Neamț, Iași, Bacău și Vaslui. În arealul său sunt cuprinse toate formele de relief: munți, dealuri și coline; câmpii și lunci.

În județele din vestul regiunii Suceava, Neamț și parțial Bacău, predomină relieful montan și premontan. În estul regiunii, pe teritoriile județelor Botoșani, Iași, Vaslui și o parte a județului Bacău, este prezent relieful de coline, câmpie și luncă.

Dintre formele de relief, cel mai ridicat potențial îl prezintă relieful muntos. Se remarcă prin frumusețea peisajului, bogăția covorului floristic, fauna variată, Obcinele Bicovinei, Munții Rodnei, Bârgăului, Bistriței, Stânișoarei, Tarcăului, Nemirei și Oituz. O importanță aparte prin frumusețea intrinsecă și prin semnificația spirituală, o prezintă Munții Ceahlău, cu vârful Ceahlău. Localitățile de pe văile munților sunt foarte căutate de turiști. Amintim aici cele de pe Valea Bistriței și Slănicului (Slănic Moldova).

În afară de munți, o mare atracție turistică o au depresiunile intra și extraturistice. De altfel pensiunile și gospodăriile agroturistice sunt localizate în aceste forme de relief, beneficiind pe lângă frumusețea peisajului și de un climat mai blând, ferit de curenți. Dintre depresiunile intracarpaticе, se remarcă depresiunile: Vatra-Dornei, Dărmănești-Moinești, Hârja-Poiaia-Sărată, iar dintre cele extra-carpaticе, Solca, Soloneț, Cacica, Marginea, Rădăuți, Horodnic, Fălticeni-Neamț, Tg. Ocna, Onești, Cașin. Toate aceste depresiuni sunt mărginite de culmi, în mare parte împădurite asigurând un peisaj cu potențial turistic ridicat.

În sfârșit și zonele colinare și de șes dețin un anumit potențial turistic prin oferta variată de agrement concretizată de prezența râurilor și a lacurilor, a pâlcurilor de pădure, a vegetației antropice (vii, livezi, etc.) Se remarcă aici zonele limitrofe râurilor, Siret, Trotuș, Prut atractive prin peisaj și prin patrimoniul cinegetic și piscicol.

Un factor puternic de atracție turistică îl reprezintă apele minerale din zona montană Slănic-Moldova, Vatra-Dornei, Poiana Negri, Poiana Stampei, Bălțătești, Poiana Sărată, Bihor, dar și cele din câmpie: Strunga, Iași, Sărata etc. De asemenea, menționăm

potențialul turistic al lacurilor naturale (Dracșani, Iezăreni, Ciric și a celor antropice, Podu Iloaiei, Belcești, Stâncă Costești etc.).

Regiunea Nord-Est se remarcă printr-un bogat tezaur de monumente istorice, de arhitectură și de artă, având, printre altele și un scop turistic.

Acest potențial este reprezentat prin cetăți antice (dave la Piatra Neamț, Oituz) sau medievale (Suceava, Neamț) prin mănăstiri (Voronet, Sucevița, Moldovița, Putna, Gura Humorului, Agapia, Bistrița, Văratec, Probota, Dobrovăț, Dragomirna, Cașin).

Fiind considerată o zonă „magică“ în arealul cultural al țării. Regiunea Nord-Est este reprezentativă pentru cultura și arta României. În acest sens, putem menționa muzeele și casele memoriale existente în locurile de naștere ale unor personalități culturale și artistice: Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, George Enescu, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu sau muzee cu un anumit specific: Muzeul literaturii române, Muzeul etnografic al Moldovei, Muzeele de artă din municipiile Iași, Bacău, Botoșani, Neamț, Suceava. Lor li se pot adăuga localități cu tradiții în producerea obiectelor de artizanat și ceramică, prelucrarea lemnului și a pietrei.

Regiunea Nord-Est dispune de o varietate mare privind baza materială cu destinație turistică.

Ponderea în oferta edilitară turistică o deține gospodăria țărănească și anexele acesteia (șura cu grajdul, grajdurile și cotețele pentru animale și păsări, bucătăria de vară, magaziile etc.)

Elementul principal îl constituie casa. Multe gospodării, mai ales cele amplasate în nord-vestul regiunii (județul Suceava) dispun de un spațiu locuibil excedentar familiilor, existând premisele amenajării acestui spațiu pentru cazarea turiștilor.

Investițiile în baza materială, în acest caz nu se referă în principal, ca în cazul turismului clasic, la capacitățile de cazare, ci în infrastructură (apă curentă, televiziune, telefon), grad de confort, amenajări interioare.

În mod concret, în acest tip de gospodării se impune amenajarea simplă a construcțiilor existente, pentru practicarea agroturismului care să asigure servicii de cazare, masă, agrement, etc., la prețuri accesibile unui segment de piață cu venituri, în general mici.

A doua alternativă constă în realizarea, în actualele gospodării (ferme familiale) a unor construcții noi, de tipul pensiunilor agroturistice, bine dotate, cu facilități moderne, diversificate, care oferă servicii de înaltă calitate, adresate segmentului de populație cu venituri mijlocii și mari. Această alternativă se adresează și sferei turismului internațional.

A treia alternativă vizează diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor din fermele și pensiunile agroturistice în funcțiune.

De mare importanță o are studierea motivațiilor consumatorilor de turism pentru a stabili în ce măsură oferta de servicii turistice vine în întâmpinarea cererii potențialilor turiști (tab. 1).

Tabelul 1

Exigențele cererii și modalități de satisfacere a acesteia

Exigențele cererii	Elemente de asigurare a satisfacerii acesteia
Servicii de calitate	▪ camere mobilate în stil rustic dar cu asigurarea confortului
	▪ bucătărie tradițională cu asigurarea standardelor de calitate
	▪ ospitalitate

Exigențele cererii	Elemente de asigurare a satisfacerii acestora
Petrecerea timpului liber în mijlocul naturii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ amplasarea locației în zone cu vegetație, atractive din punct de vedere turistic (pădure, malul râurilor sau lacurilor etc.) ▪ asigurarea unui spațiu de izolare față de zone poluante
Relaxare după o perioadă de activitate stresantă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oferirea de alternative atractive de petrecere a timpului liber (drumeții, practicarea sportului, activități în gospodăria gazdei) ▪ asigurarea unui climat de destindere și odihnă
Căutarea liniștii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ respectarea intimității ▪ gazdele să dea dovadă de tact în discuții, să nu fie obositoare ▪ locația să fie departe de surse de zgomot
Accesul la elementele etnografice specifice zonei vizitate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posibilități de a participa la activități etnografice cu caracter specific ▪ facilitarea cumpărării unor produse de artizanat

CONCLUZII

1. Regiunea Nord-Est ocupă o suprafață de 36.850 km² (15,5% din suprafața totală a țării) fiind prima dintre cele 8 regiuni ale României.

2. Varietatea reliefului și frumusețea acestuia, numărul mare de obiective istorice, culturale și religioase, calitatea factorului uman îi conferă acestei regiuni un puternic potențial turistic.

3. Pentru potențarea valorii turistice și agroturistice sunt necesare investiții în infrastructură (în special în căi rutiere) și activități de perfecționare profesională a personalului care asigură servicii în acest domeniu.

BIBLIOGRAFIE

1. **Burciu A. și colab., 1999** – *Dezvoltarea turismului rural și agroturismului în volumul „Turismul rural – actualitate și perspective“*, Editura Pan Europe, Iași.
2. **Ciurea I. și colab., 1995** – *Organizarea activității economico-sociale în sistem agroturistic în localitățile montane de pe valea Oituzului, jude. Bacău*, Lucr. șt., seria Agronomie, vol. 38, U.S.A.M.V. Iași.
3. **Popa C., 2003** – *Experiența mondială privind dezvoltarea turismului rural și agroturismului*, Referat doctorat, U.S.A.M.V. Iași.
4. **Puiu C. și colab., 1999** – *Rolul infrastructurii în dezvoltarea turismului rural (Regiunea Nord-Est a României)*, în volumul „Turismul rural – actualitate și perspective“, Editura Pan-Europe, Iași.